

KIS Amand

Nastanek in status sorte

KIS Amad je prva sorta fižola, ki je bila na Kmetijskem inštitutu Slovenije vzgojena preko ciljnih ročnih križanj v okviru novega programa žlahtnjenja. Nastala je s kombinacijo 7 letne lastnostno usmerjene fenotipske selekcije in odbire s pomočjo DNA markerjev ter izvira iz dednine slovenskega in širšega evropskega prostora.

Sorta je na slovenski Sortni listi vpisana po rednem postopku pod registrsko številko PHN063. Žlahtniteljsko pravico za sorto je podelil Evropski Urad Skupnosti za rastlinske sorte (CPVO).

Značilnosti sorte

KIS Amand je zgodnja sorta nizkega fižola za stročje z izboljšanimi prehranskimi lastnostmi (večja vsebnost Fe in Zn). Strok je rahlo ukrivljen, srednje dolg, intenzivne rumene barve, brez niti. Seme je črne barve in ovalne oblike. Sorta je tolerantna na visoke temperature in pomanjkanje vode. Sejemo jo v sredini maja, na razdalji 10 cm v vrsti in 35 cm med vrstami. Prve stroke pobiramo od začetka julija dalje. Ob rednem trganju mladih strokov je sorta visoko rodna.

Pomen sorte za znanost, stroko, družbo

Sorta je nastala tudi na podlagi rezultatov znanstvenih projektov, ki smo jih uspešno vključili v razvoj nove sorte in s tem prispevali k promociji aplikativne znanosti v družbi. Je velik doprinos k tradiciji (tržne in vrtičkarske) pridelave fižola v Sloveniji in tudi evropskem prostoru. Ime sorte je povezano z njeno zgodnostjo, saj polno cvetenje nastopi v dneh, ko po koledarju goduje Amand.

Žlahtniteljska ekipa in viri financiranja

Avtorji sorte KIS Amand so: dr. Barbara Pipan, dr. Vladimir Meglič, dr. Lovro Sinkovič in dr. Jelka Šuštar-Vozlič z Oddelka za poljedelstvo, vrtnarstvo genetiko in žlahtnjenje s strokovno-tehnično podporo Boštjana Ogorevca in Mojce Polak iz Infrastrukturnega centra Jablje na Kmetijskem inštitutu Slovenije. Avtorji so za sorto KIS Amand prejeli priznanje Znanstvenega Sveta Kmetijskega inštituta Slovenije za pomemben znanstveno-raziskovalni dosežek v letu 2021.